

www.eindekernenergie.be
www.findunucleaire.be
info@findunucleaire.be
+32.(0)4.277.06.61

Réveil
antinucleaire

Perscommuniqué

Het nucleaire debacle: aangekondigd, huidig en toekomstig

4 oktober 2018

Zoals we weten zijn de zeven Belgische kernreactoren, 20 jaar na hun ingebruikname(1), al lange tijd afbetaald, afgelost door de consumenten via hoge elektriciteitsrekeningen, zonder dat er ooit een maatschappelijk debat is geweest over deze energiekeuze, noch over de opgelegde financieringswijze. Dankzij deze door de consument betaalde reactoren heeft Engie-Electrabel(2) sinds 1995 en vooral sinds 2005 flinke winsten gemaakt. Dit met de zegen van de opvolgende Belgische regeringen, die het spel van de liberalisering van de energiemarkt volop meespelen, en slechts een klein deel van het bedrag hebben teruggenomen om de begrotingstekorten aan te vullen...

En dat is nog niet alles. Sinds de invoering van de nucleaire sector heeft deze geprofiteerd van allerlei vrijgevheden, te beginnen met de monopolisering van een aanzienlijk deel van het overheidsbudget voor onderzoek. De fondsen voor de ontmanteling van de kerncentrales en de opslag van afval zijn ontoereikend en het beheer ervan is twijfelachtig. 75% van deze bedragen worden door Electrabel gerecycleerd voor haar eigen investering: ze zouden verloren gaan in geval van faillissement. Er wordt geen vergoeding voor het risico van een zwaar nucleair ongeval geheven, hoewel de kosten van een dergelijk ongeval meer dan 5.000 miljard euro kunnen bedragen, en de aansprakelijkheid van Engie-Electrabel beperkt is tot 1,2 miljard euro(3). Laten we tot slot een zeer recent voorbeeld nemen: de minister van Energie heeft 10 miljoen euro toegewezen aan nucleaire onderzoeksprojecten, afkomstig uit een fonds van 28 miljoen euro dat bestemd is voor de energietransitie(4).

De leiders zowel van Engie-Electrabel als van het land beschouwden deze reactoren als een persoonlijke melkkoe zonder een voorzienbaar einde, ondanks waarschuwingen van burgerverenigingen en enkele politieke vertegenwoordigers. In 2005 stond in een document van een groep milieugroeperingen het volgende te lezen:

'Het zijn de politici die tussen nu en 2015-2025 aan de macht zullen zijn die zullen bepalen of de nucleaire exitwet van 2003 effectief zal worden uitgevoerd. Daartoe moeten zij nu een actief beleid voeren om ervoor te zorgen dat de 50% elektriciteit van nucleaire oorsprong in ons land niet langer nodig is of op een andere manier wordt geproduceerd. Dit kan alleen worden bereikt door doordachte keuzes:

- *Beperking van de vraag door rationeel energiegebruik, verbetering van de energie-efficiëntie en energiebesparend gedrag;*
- *Optimale implementatie van hernieuwbare energiebronnen;*
- *Gebruik van hoogrenderende technologieën voor elektriciteitsopwekking, zoals warmtekrachtkoppeling"(5).*

Deze raadgevingen zijn geen werkelijkheid geworden en de huidige nucleaire- en energietoestand is een totaal fiasco: vijf van de zeven reactoren worden maandenlang stilgelegd, en de zesde voor meer dan een maand deze winter. Het gevolg is een risico van gedeeltelijke afschakeling of zelfs algehele stroomuitval. Een minister van Energie die improviseert en anderen de schuld geeft, ook al heeft ze al vier jaar de leiding (met de steun van de regering). Het zal meerdere jaren kosten om deze situatie op te lossen: een periode waarin onze voorzieningszekerheid volledig afhankelijk zal zijn van de capaciteitsreserves van de buurlanden, die in bewezen of waarschijnlijke mindering zijn(6).

Vanaf half oktober zal België meer dan een maand lang alleen de Doel 3-reactor hebben met zijn 13.000 "microscheuren", die al 36 jaar te oud is, en binnen Europa zeker de reactor is met de grootste kans op een groot ongeval zoals in Tsjernobyl en Fukushima(7); hij bevindt zich ook in het dichtstbevolkte gebied van Europa, met bovendien een recordconcentratie van chemische Seveso-installaties in de onmiddellijke omgeving. Als het gigawatt aan elektrische energie van deze reactor verloren zou gaan door een defecte tank, zou de eerste vraag niet zijn hoe België van elektriciteit te voorzien, maar hoe en waarheen miljoenen mensen geëvacueerd zouden moeten worden.

Vandaag zijn de Belgische consumenten de drievoudige dupe van deze gigantische klucht:

- Zij zijn beroofd van een billijk financieel rendement dat voornamelijk ten goede kwam aan Engie-Electrabel en haar aandeelhouders.
- Door een gebrek aan investeringen en vooruitziendheid zullen zij niet alleen nog meer moeten betalen voor hun elektriciteit, maar zullen zij daar de komende maanden en ook in de komende jaren wellicht op sommige momenten niet over kunnen beschikken.
- Ten slotte erven zij het groeiende risico van een groot ongeval en de onmetelijke gevolgen ervan.

Ondanks deze hernieuwde constatering van de onbetrouwbaarheid van het Belgische nucleaire park(8) zijn er nog steeds mensen die inzetten op een energietoekomst die gebaseerd zou zijn op deze verouderde en gevaarlijke reactoren. In de praktijk hebben de NVA, enkele leden van de MR en de "grote" bazen zich uitgesproken voor de verlenging van twee of drie reactoren tot na 2025; daarnaast zijn er ook nog enkelen die stilzwijgend bijdragen aan het scheppen van de voorwaarden voor een nieuwe verlenging, zoals in 2003, 2012 en 2015 al het geval was(9).

Laten we hopen dat het huidige Belgische nucleaire debacle onze medeburgers aan het denken zet over de lokale verkiezingen van deze maand en de federale en regionale verkiezingen van 2019. Laten we hopen dat dit hen zal aanmoedigen om deel te nemen aan de vele anti-nucleaire acties die het licht zien, van de menselijke keten van 50.000 mensen in juni 2017, tot de campagne, gelanceerd door de vzw Fin du nucléaire, om gemeentecolleges aan te spreken over het noodplan in geval van een atoomongeval - en de nutteloosheid ervan in geval van een ernstig of groot ongeval.

Contactpersonen

Bouli Lanners
Francis Leboutte
info@findunucleaire.be
04.277.06.61

(1) 1975 voor de eerste drie (D1, T1 et D2 – D voor Doel, T voor Tihange), dan D3 (1982), T2 (1983) en ten slotte D4 en T3 (1985).

(2) Electrabel werd een dochteronderneming van Suez in 2005; vervolgens werd Suez GDF Suez, sinds 2015 onder de nieuwe naam Engie.

(3) Minder dan de winsten van het concern in sommige jaren.

(4) Een fonds gefinancierd met Engie's jaarlijkse bijdrage van 20 miljoen euro voor de verlenging van de D1- en D2-reactoren. Doel: financiering van "*onderzoek en ontwikkeling van innovatieve projecten op het gebied van energie en in het bijzonder de ontwikkeling van energieproductie en -opslag*" (2015).

(5) www.findunucleaire.be/doc/nucleaire/-Belgique/-archives/Factsheet-2_2005.pdf

(6) Duitsland sluit al zijn reactoren, de laatste in 2022, en vermindert het aandeel van steenkool en bruinkool in de elektriciteitsproductie. Het Duitse nucleaire park levert nu nog maar de helft van de elektriciteit die het in 2001 heeft geleverd. In 2016 bedroeg de Duitse netto-uitvoer desondanks nog 55 TWh (terawattuur), dat is meer dan de 38 TWh van Frankrijk, dat in dit opzicht een sterke daling vertoont. Te vergelijken met het Belgische jaarverbruik van 82 TWh.

(7) « *Un accident nucléaire majeur ne peut être exclu nulle part* » ("Een ernstig nucleair ongeluk kan nergens worden uitgesloten"), Pierre-Franck Chevet, voorzitter van de Nucleaire Veiligheidsautoriteit in Frankrijk (ASN). *Le Monde* 22 april 2016.

(8) In 2014 en 2015 zijn bijvoorbeeld 3 reactoren voor 16 maanden stilgelegd. De gebruikspercentages zijn de afgelopen 6 jaar gedaald.

(9) Respectievelijk door de regeringen Verhofstadt (alle reactoren), Di Rupo (T1) en Michel (D1 en D2), steeds voor een periode van 10 jaar.

Dit persbericht is beschikbaar op internet, ook in het Frans en het Duits:
www.findunucleaire.be/com.htm